

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 4.5.2005
KOM(2005) 189 galutinis

1992/0449 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą

dėl

Tarybos priimtos bendrosios pozicijos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizinių veiksnių (optinės spinduliuotės) keliama rizika darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą

dėl

Tarybos priimtos bendrosios pozicijos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizinių veiksmų (optinės spinduliuotės) keliama rizika darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymas (dokumentas KOM(1992) 560 galutinis – 1992/0449 (COD)), pateiktas Europos Parlamentui ir Tarybai:

1993 2 8 (OL C 77, 1993 3 18).

* pasiūlymo pateikimo metu netaikoma bendro sprendimo procedūra.

Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė, pateikta:

1993 6 30 (OL C 249, 1993 9 13).

Regionų komiteto nuomonė, pateikta*:

* 2000 m. sausio 13 d. pranešė, kad nepateiks jokios nuomonės.

Parlamento nuomonė (pirmasis svarstymas), pateikta:

1994 4 20 (OL 128, 1994 5 9), patvirtinta 1999 9 16 (OL C 54, 2000 2 25).

Pasiūlymas su daliniais pakeitimais, pateiktas Tarybai:

1994 7 8 (OL C 230, 1994 8 19).

Tarybos vieningai oficialiai priimtos bendrosios pozicijos data:

18.4.2005

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Šis pasiūlymas grindžiamas Sutarties 118a straipsniu (dabar – 137 straipsnis) ir yra atskiros direktyvos formos pagal Pagrindų direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalį.

Jos tikslas – darbuotojų apsauga nuo jų sveikatai ir saugai gresiančio pavojaus dėl fizinių veiksmų. Pasiūlymas apima keturis fizinius veiksmus: triukšmą (pavojinga

klausai), vibraciją (pavojinga rankoms, kojoms ir visam kūnui), elektromagnetinius laukus ir optinę spinduliuotę (pavojinga sveikatai dėl kūne sukeltų srovių, šoko, nudegimų ir šiluminės energijos sugėrimo).

Su vibracija, elektromagnetiniais laukais ir optine spinduliuote susijusios nuostatos buvo naujos, išskyrus nuostatas, susijusias su triukšmu, kurios jau buvo numatytos Tarybos direktyvoje 86/188/EEB.

Taryba pasirinko galimybę vienu metu visą dėmesį skirti vienam fiziniam veiksniai, pradedant vibracija.

Visos delegacijos ir Komisija pritarė šiam požiūriui, kuriame numatoma vienu metu svarstyti vieną Komisijos pasiūlymo dalį, neatsisakant kitų jo dalių, kurios išlieka Tarybos darbotvarkėje ir bus svarstomos vėliau.

Europos Parlamentas ir Taryba priėmė tris direktyvas dėl pirmų trijų fizinių veiksnių, t. y. vibracijos (Direktyva 2002/44/EB), triukšmo (Direktyva 2003/10/EB) ir elektromagnetinių laukų (Direktyva 2004/40/EB). Šis pasiūlymas sudaro ketvirtą ir paskutinę Tarybos pasiūlyto aspekto dalį – kiekvienam fiziniam veiksniai parengti po atskirą direktyvą¹.

3. PASTABOS DĖL BENDROSIOS POZICIJOS

3.1. Bendroji dalis

Dėl to, kad pasiūlymas dalijamas į kelias dalis, bendroji pozicija apima tik konkrečius minimalius darbuotojų apsaugos nuo jų sveikatai ir saugai gresiančio ar galinčio grėsti pavojaus dėl optinės spinduliuotės reikalavimus.

Bendrojoje pozicijoje numatomi skirtingi požiūriai į dirbtinių ir natūralių šaltinių poveikį. Atsižvelgiant į dirbtinių šaltinių poveikį bendrojoje pozicijoje nustatoma poveikio ribinė vertė (PRV), grindžiama tiesioginiu poveikiu sveikatai ir biologinėmis aplinkybėmis. Neperžengiant šių ribų bus užtikrinta, kad darbuotojai, kuriuos veikia optinė spinduliuotė, būtų apsaugoti nuo visų žinomų žalingų poveikių jų sveikatai. Šios vertės buvo nustatytos itin atsargiai ir daugiausia grindžiamos ICNIRP² gairėmis bei rekomendacijomis, ribojančiomis nejonizuojančiosios spinduliuotės poveikį. Mokslu grindžiamos gairės buvo parengtos siekiant apsaugoti nuo stipraus ir ilgalaikio poveikio akims ir odai, galinčio atsirasti esant didelėms poveikio vertėms. ICNIRP gairėse numatytos PRV atitinka kitų nepriklausomų mokslinių patariamųjų įstaigų nustatytas vertes. Dėl to, kad rekomenduojamos optinės spinduliuotės PRV buvo nustatytos atsargiai, bendrojoje pozicijoje neįvedamos žemesnės veikimo vertės, kaip tai buvo padaryta dėl elektromagnetinių laukų poveikio (Direktyva 2004/40/EC).

Kadangi natūralių šaltinių poveikiui, pavyzdžiui, saulės spinduliuotei arba natūraliai ugniai, neatrodė reikalinga taikyti PRV, bendrojoje pozicijoje pabrėžiama, kaip svarbu informuoti ir mokyti darbuotojus, *ex ante* įvertinti pavojų ir po to imtis apsaugos priemonių, siekiant pašalinti arba sumažinti natūralių šaltinių poveikį.

¹ Žr. Tarybos pareiškimą 2001 m. birželio 25 d. protokole.

² Tarptautinė apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės komisija.

Bendrojoje pozicijoje aprašomos apsaugos priemonės, būtinos mažinant darbuotojams gresiantį pavojų. Šios apsaugos priemonės visų pirma grindžiamos darbdavio pareiga nustatyti ir įvertinti įvairius pavojus, gresiančius darbuotojams dėl optinės spinduliuotės darbo metu. Todėl vienas iš pagrindinių bendrosios pozicijos elementų – įvertinti darbuotojus veikiančios optinės spinduliuotės lygį, o tam gali prireikti atlikti matavimus ir (arba) apskaičiavimus. Atsižvelgiant į tai, bendrojoje pozicijoje numatomi poveikio lygio įvertinimui naudotini metodai: reikia remtis Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC), Tarptautinės apšvietimo komisijos (CEI) arba Europos standartizavimo komiteto (CEN)³ standartais bei rekomendacijomis, o jeigu tokių nėra, reikia laikytis nacionalinių arba tarptautinių mokslu grindžiamų gairių. Be to, siekiant išvengti nereikalingų kliūčių įmonėms, įvertinimą galima atlikti remiantis gamintojų pateiktais duomenimis apie optinę spinduliuotę skleidžiančią įrangą, jeigu tai numatyta atitinkamoje Bendrijos direktyvoje.

Darbdavys, remdamasis pavojaus įvertinimu, turi parengti ir įgyvendinti veiksmų planą, apimančią technines ir (arba) organizacines priemones, skirtas apsaugoti nuo ribinės vertės viršijančio poveikio, nebent atliktas įvertinimas būtų parodęs, kad poveikio ribinės vertės neviršijamos ir pavojus saugai negresia.

Bendrojoje pozicijoje numatomos išsamios nuostatos dėl darbuotojų, kuriems gresia optinės spinduliuotės pavojus, informavimo ir mokymo. Joje taip pat numatoma „tinkama sveikatos priežiūra“ darbuotojams, kurių sveikatai arba saugai gali būti daromas neigiamas poveikis.

Tarybos bendroji pozicija visų pirma remiasi Komisijos pasiūlymu, nors dėl pasiūlymo padalijimo ji savo struktūra nuo šiojo skiriasi, o nuo Komisijos pasiūlymo priėmimo 1994 m. buvo atlikta keletas pakeitimų atsižvelgiant į techninę pažangą ir mokslo žinias šioje srityje.

3.2. Europos Parlamento pirmajame posėdyje padaryti pakeitimai

Europos Parlamento pirmajame posėdyje priimti pakeitimai dėl optinės spinduliuotės yra: Nr. 1, 4–21, 25, 27 ir 34–36.

1, 5, 9, 14 ir 16 pakeitimai bendrosios pozicijos 5 straipsnyje ir iš dalies pakeistame pasiūlyme buvo priimti visi.

13 pakeitimas bendrojoje pozicijoje 5 straipsnyje buvo priimtas visas, pakeitus jo formuluotę.

4 pakeitimas buvo iš dalies priimtas bendrojoje pozicijoje, 2 straipsnio e dalyje, nors iš dalies pakeistame pasiūlyme jis buvo priimtas visas. Komisija pritaria pakeitimui, kadangi, atsižvelgiant į naują teksto struktūrą ir naują apsaugos aspektą, atsiradusį dėl nuo 1994 m. vykusios techninių žinių raidos, jis yra daug svarbesnis.

10 ir 17 pakeitimai bendrojoje pozicijoje 4 straipsnio 4 dalyje buvo priimti iš esmės.

³ IEC: Tarptautinė elektrotechnikos komisija
CEI: Tarptautinė apšvietimo komisija
CEN: Europos standartizavimo komitetas

12 pakeitimas buvo iš esmės įtrauktas į bendrosios pozicijos 5 straipsnio 1 dalį, o į iš dalies pakeistą pasiūlymą – visas. Bendrojoje pozicijoje dabar daroma nuoroda į pavojaus pašalinimą arba jo sumažinimą iki minimumo. Komisija tam pritaria, kadangi tai užtikrina geresnę apsaugą, kaip numatyta Direktyvoje 89/391/EEB.

15 pakeitimas dėl sveikatos priežiūros, kuris buvo įtrauktas į iš dalies pakeistą pasiūlymą, į bendrąją poziciją nebuvo įtrauktas, nors Komisija iš pradžių to pageidavo. Nepaisant to, kad Komisija būtų norėjusi šį pakeitimą visą įtraukti į bendrąją poziciją, ji pritarė jo atsisakymui, kad palengvintų bendro kompromiso pasiekimą.

25 pakeitimas, kuris nebuvo įtrauktas į iš dalies pakeistą pasiūlymą, į bendrosios pozicijos 12 straipsnį buvo įtrauktas visas.

6, 7, 8, 11, 18, 19, 20, 21, 27 ir 34–36 pakeitimai nebuvo įtraukti į bendrąją poziciją, kadangi jie buvo įtraukti į iš dalies pakeistą pasiūlymą. Komisija pritaria tam, kad šie pakeitimai nebuvo įtraukti, kadangi, atsižvelgiant į naują teksto struktūrą ir naują apsaugos aspektą, atsiradusį dėl nuo 1994 m. vykusios techninių žinių raidos, jie nėra svarbūs. Be to:

- 18, 19 ir 20 pakeitimai yra nereikalingi, kadangi bendrojoje pozicijoje nenumatyta jokia konkreti nuostata dėl leidimų nukrypti arba dėl išimčių;
- atsižvelgiant į 21 pakeitimą Komisija pritarė Tarybos nuomonei, kad standartinės 11 straipsnio nuostatos dėl Komisijai padedančio komiteto pakanka.

Didžiausi skirtumai tarp bendrosios pozicijos ir iš dalies pakeisto Komisijos pasiūlymo yra šie:

- nauja struktūra, kadangi optinei spinduliuotei taikoma konkreti direktyva;
- poveikio ribinių verčių restruktūrizavimas ir naujas apibrėžimas, įskaitant veikimo verčių ir ribinių verčių atsisakymą. Tai buvo padaryta tam, kad direktyvos nuostatos atitiktų paskutinius technikos ir mokslo pasiekimus toje srityje;
- prieduose pateiktos lentelės ir nuostatos, parengtos laikantis ICNIRP rekomendacijų. Tik keletą kartų, kai ICNIRP nepateikė kiekybiškai įvertinamų rekomendacijų – specialiose situacijose, susijusiose su koherentine optine spinduliuote (lazeriai), buvo įvestos TEK rekomendacijos. Reikia pažymėti, kad darbo sveikatos ir saugos srityje yra tik keli sektoriai, kuriuose egzistuoja tarp nacionalinių ir tarptautinių sveikatos patariamųjų institucijų priimtas susitarimas dėl saugaus poveikio lygio;
- atsižvelgiant į pavojaus įvertinimą turi būti padaryta nuoroda į dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių poveikio vertinimo, matavimo ir apskaičiavimo standartus, rekomendacijas bei mokslu grindžiamas gaires;
- reikalavimo tam tikrą su padidėjusia rizika susijusią veiklą deklaruoti atsakingoms valdžios institucijoms, panaikinimas.

Dėl sveikatos priežiūros nuostatos Komisija, kaip kompromisui, pritarė bendrosios pozicijos 8 straipsniui, nepaisant to, kad apsaugos aspektas sveikatos priežiūros nuostatoje nebuvo atskirai pabrėžtas, ir kad nebuvo numatyta teisė darbuotojams specialiai mediciniškai patikrinti, jeigu jiems daromas poveikis yra per didelis.

4. IŠVADOS IR BENDROS PASTABOS

Komisija mano, kad bendroji pozicija atitinka pagrindinius jos pradinio iš dalies pakeisto pasiūlymo tikslus. Ji taip pat mano, kad bendrojoje pozicijoje buvo atsižvelgta į naujausią technikos ir mokslo pažangą optinės spinduliuotės poveikio grėsmės srityje ir į daugumą Europos Parlamento reikalavimų, išdėstytų jo pasiūlytuose pakeitimuose.

Komisija pritaria visai bendrajai pozicijai.

5. KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

Galutinių diskusijų prieš priimant direktyvą metu Taryba padarė šį pareiškimą dėl praktinių gairių parengimo:

„Taryba prašo Komisijos, pasitarus su Sveikatos ir saugos darbe patariamuoju komitetu, parengti praktines gaires siekiant palengvinti šios direktyvos nuostatų įgyvendinimą, ypač 4 ir 5 straipsnius bei priedus.“

Komisijos atsakymas į Tarybos pareiškimą savo protokole

„Komisija atsižvelgia į Tarybos prašymą ir skirs jam tinkamą dėmesį. Tačiau Komisija pasilieka sau teisę į jį atsakyti pagal Sutartyje numatytas taisykles, ypač atsižvelgiant į jos iniciatyvos teisę ir turimus biudžeto bei žmogiškuosius išteklius.“